

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ IR GINČŲ TARP PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJŲ
SPRENDIMO KOMISIJA**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB „TCG TELECOM“ IR UAB „TELE2“ GINČO**

2018 m. balandžio 26 d. Nr. (62.10) GPS – 5
Vilnius

Ginčų tarp ūkio subjektų ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo komisija (toliau – Komisija), sudaryta Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2017 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1V-1295 „Dėl Ginčų tarp ūkio subjektų ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo komisijos sudarymo“, susidedanti iš Linos Rainienės (Komisijos pirmininkė), Gintarės Lapkauskienės (Komisijos pirmininko pavaduotoja), Ievos Žilionienės, Virgilijaus Stundžios, Viktoro Syruso, sekretoriaujant Rolandui Brukštui, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 28 straipsniu, Ginčų tarp ūkio subjektų ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 1V-1017 „Dėl Ginčų tarp ūkio subjektų ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Ginčų sprendimo taisyklės) 103, 105, 108 punktais, 2018 m. kovo 27 d. įvykusio žodinio ginčo nagrinėjimo posėdžio protokolu, susipažinusi su ieškovo UAB „TCG Telecom“ (įmonės kodas 304120498, Perkūnkiemio g. 7, Vilnius) (toliau – Ieškovas) 2017 m. gruodžio 27 d. prašymu išspręsti ginčą (toliau – Prašymas), atsakovo UAB „Tele2“ (įmonės kodas 111471645, Upės g. 23, 08128 Vilnius) (toliau – Atsakovas) 2018 m. sausio 16 d. atsiliepinimu (toliau – Atsiliepinimas), 2018 m. vasario 23 d. Ieškovo papildomais paaiškinimais (toliau – Papildomi paaiškinimai), kita ginčo šalių pateikta ir nagrinėjant ginčą surinkta papildoma medžiaga,

n u s t a t ė :

Prašymu Ieškovas Komisijos prašė:

- 1) pripažinti 2015 m. balandžio 13 d. sutarties Nr. 2015/04/13 (toliau – sutartis Nr. 2015/04/13) nutraukimą Atsakovo 2017 m. lapkričio 29 d. rašte „Dėl sutarties nutraukimo“ (toliau – pranešimas) nurodytu pagrindu neteisėtu;
- 2) įpareigoti Atsakovą nenutraukti sutarties Nr. 2015/04/13 vykdymo ir joje numatytų paslaugų teikimo Ieškovo naudai pranešime nurodytu pagrindu;
- 3) įpareigoti Atsakovą atlyginti Ieškovo sumokėtą užmokestį už ginčo nagrinėjimą, kitas išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu.

Ieškovas Prašyme nurodo, kad yra viešojo fiksotojo ryšio tinklo, naudojamo viešosioms fiksotojo telefono ryšio paslaugoms teikti, ir (arba) viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų teikėjas, taip pat viešojo judriojo ryšio tinklo, naudojamo viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti, ir (arba) viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjas. Ieškovas į atitinkamų teikėjų sąrašą įtrauktas 2015 m. lapkričio 10 d.

Ieškovas nurodo, kad pagrindinė mažmeninė paslauga, jo teikiama paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, yra trumpųjų tekstinių žinučių (toliau – SMS) siuntimas, kurią Ieškovas vadina SMS centro paslauga.

Anot Ieškovo, mažmeninei SMS centro paslaugai teikti būtinos didmeninės paslaugos – SMS priėmimo (užbaigimo) judriojo ryšio operatorių tinkluose paslaugos. Judriojo ryšio operatoriai elektroninių ryšių tinklų sujungimo sutartyse, kai jos sudaromos ne tarp didžiųjų judriojo ryšio operatorių (Telia Lietuva, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir Atsakovo), neįtraukia SMS priėmimo (užbaigimo) paslaugų ir šias paslaugas paprastai parduoda pagal atskiras sutartis. Tam, kad Ieškovo SMS centro paslaugos gavėjai turėtų galimybę siųsti SMS pranešimus į Atsakovo tinklą, Ieškovas perka iš Atsakovo pagal sutartį Nr. 2015/04/13 prieigos ir su ja susijusias paslaugas.

Ieškovas pažymi, jog sutartį Nr. 2015/04/13 su Atsakovu pasirašė ne Ieškovas, o kita tuo metu susijusi įmonė – UAB „TELCO CONSULTING GROUP“ (į.k. 301844069), iš kurios sutarties Nr. 2015/04/13 faktinį vykdymą perėmė Ieškovas. Tai, kad Atsakovas sutiko su sutarties Nr. 2015/04/13 šalies pakeitimu iš UAB „TELCO CONSULTING GROUP“ į Ieškovą patvirtina tiek pats faktinis tolimesnis sutarties Nr. 2015/04/13 vykdymas, tiek sąskaitos, pranešimai apie sutarties nutraukimą, susirašinėjimas ir kt.

Anot Ieškovo, pagal sutartį Nr. 2015/04/13 Ieškovo naudai yra suteikta prieiga prie Atsakovo judriojo ryšio tinklo, t.y. Ieškovo naudojama telekomunikacinė įranga prisijungta prie Atsakovo pranešimų paslaugų centro (SMS-C) ir per jį sudarytos sąlygos siųsti SMS pranešimus į Atsakovo judriojo ryšio tinklą, kuriame SMS pranešimus Atsakovas priima ir pristato savo abonentams. Ieškovas už nurodytas paslaugas Atsakovui moka sutartyje Nr. 2015/04/13 numatytą kainą.

Ieškovas nurodo, kad jis sutartį Nr. 2015/04/13 visuomet vykdė tinkamai, bendradarbiavo su Atsakovu, nebuvo gavęs jokių pretenzijų dėl netinkamo sutarties Nr. 2015/04/13 vykdymo. Nepaisant to, Ieškovas gavo iš Atsakovo pranešimą, kuriuo Atsakovas informavo apie sprendimą nuo 2017 m. gruodžio 29 d. nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13 jos 7.1 papunktyje nurodytu pagrindu, t.y. vienašališkai.

Ieškovas teigia, kad gavęs pranešimą bandė susisiekti su Atsakovu, tačiau atsakingi asmenys vengė tiesioginio kontakto. Ieškovas kreipėsi į Atsakovą 2017 m. gruodžio 11 d. raštu „Dėl jūsų 2017-11-29 rašto „Dėl sutarties nutraukimo“, kuriuo iš esmės prašė užtikrinti, kad nuo 2017 m. gruodžio 29 d. sutarties Nr. 2015/04/13 vykdymas ir joje numatytų paslaugų teikimas būtų tęsiamas.

Ieškovas nurodo, kad 2017 m. gruodžio 22 d. buvo gautas Atsakovo atsakymas, kuriame Atsakovas nurodė, kad Ieškovas netinkamai vykdė sutartį Nr. 2015/04/13, Ieškovas vėluoja atsiskaityti už paslaugas, sutarties Nr. 2015/04/13 7.1 papunktis yra teisėtas ir remiantis juo Atsakovas turi teisę be priežasties nutraukti sutartį, informavo, kad sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimo neatšauks ir naujos sutarties dėl tų pačių paslaugų teikimo nesudarys. Ieškovo nuomone, šie Atsakovo argumentai dėl sutarties Nr. 2015/04/13 netinkamo vykdymo yra nepagrįsti, nesudarantys sąlygų pagrįsti vienašališką sutarties nutraukimą. Ieškovas teigia, kad pranešime nebuvo jokių teiginių ar užuominų apie netinkamą sutarties Nr. 2015/04/13 vykdymą, Atsakovas 2017 m. gruodžio 22 d. rašte nenurodė nė vieno sutarties Nr. 2015/04/13 punkto, kurį Ieškovas neva pažeidė, pareiga apskaityti už pagal sutartį Nr. 2015/04/13 suteiktas paslaugas ir už jas išrašyti sąskaitą teko ne Ieškovui, o pačiam Atsakovui; sutartyje Nr. 2015/04/13, kuri pasirašyta pagal pačio Atsakovo pateiktas standartines sutarčių sąlygas, nebuvo numatyta paslaugų suteikimo apimties suderinimo (patikros) tvarka, todėl šalys atitinkamos procedūros niekada nevykdė – Ieškovas už paslaugas apmokėdavo pasikliaudamas išimtinai Atsakovo pateiktais duomenimis; Ieškovas yra maža įmonė, kurioje dirba 8 darbuotojai, o metinė pajamų apyvarta nesiekia 2 mln. Eur pajamų, todėl įmonė neturi nei resursų, nei galimybių vykdyti nebūtiną (papildomą) savarankišką ir nuolatinę savo tiekėjų teikiamų paslaugų apskaitos kontrolę; vienintelė šalis, kuri pažeidė sutartį Nr. 2015/04/13, yra pats Atsakovas – būtent jis, o ne Ieškovas netinkamai vykdė paslaugų apimties apskaitą ir taip pažeidė sutarties Nr. 2015/04/13 6.2 papunkčio reikalavimus.

Ieškovas Prašyme nurodo, kad jo teikiama SMS centro paslauga leidžia paslaugų gavėjams masiškai arba individualiai siųsti SMS savo (paslaugų gavėjo) klientams, t.y. leidžia paslaugų gavėjams informuoti savo ar potencialius klientus apie naujas paslaugas, vykdomas akcijas, besibaigiančias sutartis ar susidariusius įsiskolinimus, teikti kitokio pobūdžio informaciją, turinio ir (ar) kitas paslaugas. Šios SMS paprastai yra integruotos į turinio ir paslaugų informacinės (IT) sistemas ir yra tokių sistemų būtinoji veiklos sąlyga. Ieškovo teigimu, SMS siuntimo iš bet kurios informacinės (IT) sistemos paslaugos tipinė paskirtis yra susijusi su tokių sistemų veikimo galimybių praplėtimu, naujų šiuolaikinių funkcijų įdiegimu. Tokios sistemos esant tam tikroms sąlygoms (įvykus sistemoje aprašytoms sąlygoms) gali siųsti tam tikro turinio SMS judriojo ryšio abonentams, pavyzdžiui, priminti apie numatytą susitikimą, informuoti apie neapmokėtą skolą, siųsti laikinus slaptažodžius ar kitą asmens identifikavimui reikalingą informaciją, abonto pateiktos kontaktinės informacijos (judriojo telefono ryšio numerio) patikrinimui, patvirtinimus apie užsakytas ar suteiktas paslaugas, įvykusius prisijungimus ar kitokią informaciją apie informacinės (IT) sistemos būklę ir t.t.

Ieškovas pažymi, kad jo siūlomos SMS centro paslaugos gavėjai yra paprastai juridiniai asmenys, kurie SMS naudoja savo vidinei veiklai ir (ar) teikiant savo turinio ir (ar) kitas paslaugas tretiesiems asmenims (savo klientams). Tam, kad Ieškovo teikiamos SMS centro paslaugos gavėjai turėtų galimybę siųsti SMS į Atsakovo tinklą, Ieškovas naudojosi ir naudojasi prieigos prie Atsakovo judriojo ryšio tinklo paslaugomis, teikiamomis pagal sutartį Nr. 2015/04/13. Minėtos paslaugos ir toliau reikalingos Ieškovo veiklai, kadangi Ieškovo pagrindinė mažmeninė paslauga, teikiama paslaugų gavėjams, išskyrus vartotojus, yra SMS siuntimas. Ieškovas turi galiojančių ilgalaikių SMS siuntimo sutarčių tiek su privataus sektoriaus subjektais, tiek su viešojo sektoriaus subjektais, o atitinkamose sutartyse yra numatyta galimybė siųsti SMS į didžiausią Lietuvos Respublikos judriojo ryšio tinklą, t.y. Atsakovo judriojo ryšio tinkle esantiems abonentams.

Ieškovas nurodo, kad informacijos apie tai, kad Atsakovas ketina apskritai panaikinti visiems savo klientams galimybę siųsti ir (ar) gauti SMS Ieškovas niekada nebuvo gavęs, tai nėra nurodyta ir pranešime. Priešingai, iš viešai skelbiamos informacijos matyti, kad Atsakovas ir toliau siūlo SMS siuntimo/gavimo paslaugas, įskaitant ir SMS siuntimo paslaugas verslui (<https://tele2.lt/verslui/sprendimai-verslui/sms-verslui>).

Ieškovas pažymi, kad sutartis Nr. 2015/04/13 yra atlygintinių paslaugų teikimo sutartis. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.718 straipsnio 1 dalis numato, kad teikdamas paslaugas paslaugų teikėjas privalo veikti sąžiningai ir protingai, kad tai labiausiai atitiktų kliento interesus. CK 6.721 straipsnis 2 dalis nurodo, kad paslaugų teikėjas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį tik dėl svarbių priežasčių, be to, tokiu atveju paslaugų teikėjas privalo visiškai atlyginti kliento patirtus nuostolius.

Ieškovo nuomone, Atsakovo sprendimas vienašališkai nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13 ne dėl pagrindų, minimų jos 7.4 papunktyje (pranešime nėra nurodyta ne tik objektyviai svarbių priežasčių, bet ir apskritai nepaminėtos jokios sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimo priežastys) laikytinas neteisėtu – pažeidžiama CK 6.721 straipsnis 2 dalis. Atsakovo elgesys nelaikytinas sąžiningu ir protingu bei neatitinka Ieškovo intereso toliau turėti prieigą prie Atsakovo judriojo ryšio tinklo ir už sutartyje Nr. 2015/04/13 nurodytą užmokestį bei joje numatytomis sąlygomis naudotis SMS siuntimo paslaugomis – pažeidžiama CK 6.718 straipsnio 1 dalis.

Ieškovas teigia, kad SMS priėmimo ir pristatymo savo judriojo ryšio tinkle esantiems judriojo ryšio abonentams rinka kiekvieno judriojo ryšio operatoriaus atžvilgiu yra monopolinė, joje nėra galimybės vystyti efektyviai konkurencijai – minėtas paslaugas savo abonto atžvilgiu gali suteikti tik abonto operatorius, t.y. Atsakovo judriojo ryšio tinkle priimti ir pristatyti SMS abonentams gali tik pats Atsakovas.

Ieškovas teigia, kad, jo žiniomis, Atsakovas tik su Ieškovu siekia nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13 – Atsakovas su kitais asmenimis, turinčiais analogiškas ar panašias sutartis, jų nenutraukia. Atsakovas savo tinkle atitinkamų paslaugų teikimo nenutraukia.

Ieškovo nuomone, įvertinus tai, kad Atsakovas yra vertikalčiai integruotas paslaugų teikėjas bei tai, kad Atsakovas sau ir kitiems subjektams teikia analogiškas didmenines paslaugas, o mažmeninėje rinkoje teikia tapačias paslaugas Ieškovo mažmeninėms paslaugoms (<https://tele2.lt/verslui/sprendimai-verslui/sms-verslui>), darytina išvada, kad sprendimas nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13 daro tiesioginį neigiamą poveikį Ieškovo galimybei konkuruoti su Atsakovu.

Ieškovas teigia, kad Atsakovui nenutraukus didmeninių paslaugų teikimo nei sau, nei kitiems subjektams, Atsakovo sprendimas nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13 be kita ko laikytinas diskriminaciniu, kurio pagrindinis tikslas – Ieškovo pašalinimas iš mažmeninės SMS siuntimo rinkos arba jo galimybių konkuruoti apribojimas.

Ieškovas pastebi, jog Atsakovo sprendimas nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13 pažeidžia ir ERĮ 22 straipsnio 1 dalyje numatytą pareigą laisvai derėtis dėl prieigos. Anot Ieškovo, ši pareiga apima ir pareigą derėtis dėl prieigos sąlygų keitimo ar nutraukimo; be to, ERĮ 22 straipsnio 4 dalis aiškiai nurodo, kad ūkio subjektas gali atsisakyti suteikti prieigą, vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinklo vientisumą. Ieškovas mano, jog Atsakovo sprendimas nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13 be derybų yra neteisėtas – pažeidžiama ERĮ 22 straipsnio 1 dalis.

Ieškovas teigia, kad kadangi Atsakovas nurodė, kad nemato galimybės atnaujinti sutarties Nr. 2015/04/13 ar derėtis dėl naujos sutarties, laikytina, kad Atsakovas atsisakė derėtis, taip pat atsisakė užtikrinti tolimesnę prieigą prie Atsakovo judriojo ryšio tinklo, t.y. Ieškovo naudojamai telekomunikacinei įrangai nebuvo sudarytos sąlygos toliau būti prisijungtai prie Atsakovo pranešimų paslaugų centro ir per jį siųsti SMS į Atsakovo judriojo ryšio tinklą, kuriame SMS Atsakovas priima ir pristato savo tinklo paslaugų abonentams.

Ieškovas pažymi, kad Komisijai teikiamiems Ieškovo prašymams įvykdyti nėra jokių techninių ar kitokių kliūčių, o įpareigojimų vykdymas Atsakovo atžvilgiu nesukels jokių neigiamų pasekmių – už Atsakovo paslaugas, teikiamas pagal sutartį Nr. 2015/04/13, bus atsiskaitoma joje nurodyta tvarka ir sąlygomis.

Atsakovas nesutinka su Ieškovo teiginiais ir nurodo, kad SMS siuntimo ir pristatymo (užbaigimo) judriojo ryšio tinkle rinka Atsakovo atžvilgiu nėra apibrėžta, o bendrai vertinant, tokios rinkos nustatymas ir atitinkamo reguliavimo pritaikymas nėra numatytas ir 2007 m. gruodžio 17 d. Europos Komisijos rekomendacijoje 2007/879/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2007 L 344, p. 65), taip pat 2014 m. spalio 9 d. Europos Komisijos rekomendacijoje 2014/710/ES dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2014 L 295, p. 79), atitinkamai – Atsakovui nėra nustatyti su tokia rinka susiję prieigos įpareigojimai. Atsakovo teigimu, atsižvelgiant į Lietuvoje susiklosčiusią elektroninių ryšių rinkos situaciją, SMS pristatymo galutiniams gavėjams Atsakovo judriojo ryšio tinkle rinka negalėtų būti laikoma monopoline didmeninių SMS paslaugų teikėjų atžvilgiu, nes tokia paslauga gali būti prieinama ir teikiama per kitus ūkio subjektus, keliais alternatyviais technologiniais/teisiningais-sutartiniais būdais ir ją Lietuvoje teikia mažiausiai keletas tiekėjų (pagal viešai skelbiamą informaciją tiekėjų interneto svetainėse – UAB „Libonet“, UAB „EVP international“, UAB „Vertex“, UAB „CSC Telecom“ ir kt.).

Atsakovas laiko, kad Ieškovas ir Atsakovas sudarė ne prieigos prie Atsakovo tinklo sutartį, o komercinėmis bei kitomis abipusiai suderintomis teisėtomis sąlygomis pagrįstą susitarimą dėl komercinės paslaugos teikimo (didmeninių SMS siuntimo/pristatymo). Pasirašydamos sutartį Nr. 2015/04/13 šalys patvirtino abipusį sutikimą su sutartyje Nr. 2015/04/13 numatytomis sąlygomis, taip pat ir sutarties Nr. 2015/04/13 7.1 papunktyje aptarta sąlyga, t. y. sutarties Nr. 2015/04/13 pasirašymo metu Ieškovui buvo žinoma apie tikimybę, jog sutartis Nr. 2015/04/13 gali būti bet kuriuo metu nutraukta, gavus apie tai informaciją prieš vieną mėnesį ir Ieškovas su tokia sutarties

Nr. 2015/04/13 sąlyga sutiko. Atsakovas nurodo CK 6.217 straipsnio 5 dalį, kurioje nustatyta, jog vienašališkai sutartis gali būti nutraukta joje numatytais atvejais, tad sutartyje Nr. 2015/04/13 atitinkamai buvo aptartas vienas iš galimų tokio vienašališko nutraukimo atvejų. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6. 189 straipsnio 1 dalis) ir sudarytos sutarties sąlygų šalys turi abipusiai laikytis. Atsakovo teigimu, minėtos sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygos taikymui nėra būtini kiti ar papildomi faktiniai ar teisiniai pagrindai, tad jos vykdymas tiksliai laikantis sutarties Nr. 2015/04/13 7.1 papunktyje numatytos tvarkos negali būti laikomas neteisėtu. Atsakovas pažymi, kad jis pateikė pranešimą apie sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimą vadovaujantis sutartyje Nr. 2015/04/13 numatyta sąlyga ir tiksliai jos laikydamasis (įspėjimas pateiktas prieš mėnesį iki numatomo sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimo), t. y. sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimo teisinis pagrindas yra CK 6.217 straipsnio 5 dalis bei sutarties Nr. 2015/04/13 7.1 papunktis, o jų taikymui nėra būtinas papildomų faktinių aplinkybių egzistavimas. Taip pat ir Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) yra pasisakęs, jog „CK 6.217 straipsnio 5 dalis leidžia sutarties šalims vienašališkai nutraukti sutartį joje numatytais atvejais, net kai sutarties pažeidimas nėra esminis, todėl sutartyje nustatyti jos nutraukimo pagrindai pagal CK 6.217 straipsnio 2 dalyje įtvirtintus kvalifikuojančius požymius nevertinami. Šalių susitarimas dėl vienašališko sutarties nutraukimo pagrindų yra sutarties laisvės principo išraiška“ (CK 6.156 straipsnis, LAT 2004 m. birželio 29 d. nutarimas civ. byloje Nr. 3K-P-346/2004; 2003 m. gruodžio 3 d. nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-1097/2003; 2007 m. gruodžio 18 d. nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-577/2007, ir kt.).

Anot Atsakovo, aptariant Atsakovo teisę nutraukti sutartį Nr. 2015/04/13, būtina įvertinti ir kitas reikšmingas Ieškovo bei Atsakovo ginčo aplinkybes. Ieškovas Prašyme nurodo, kad sutartį Nr. 2015/04/13 vykdė tinkamai, apie galimą sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygų netinkamą vykdymą nebuvo informuotas ir todėl sutartis Nr. 2015/04/13 negalėtų būti nutraukiama dėl jos pažeidimo. Vadovaujantis CK 6.200 straipsnio 1 dalimi, sutarčių šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai, taip pat privalo bendradarbiauti ir kooperuotis vykdydamos sutartį. Vienai šaliai nesilaikant šių pareigų, kita šalis įgyja teisę į pažeistų teisių gynybą, kurios viena iš formų yra ir vienašališkas sutarties nutraukimas.

Atsakovas nurodo, kad Ieškovas 2017 m. spalio mėnesį keliais elektroninio pašto pranešimais (atsižvelgiant į susiklosčiusią įprastinę šalių apsikeitimo informacija formą) buvo Atsakovo darbuotojo informuotas apie nustatytus faktinius neatitikimus sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygoms ir po sutarties Nr. 2015/04/13 sudarymo šalių vėliau elektroniniu paštu suderintai paslaugų pagal sutartį Nr. 2015/04/13 teikimo tvarkai. 2017 m. spalio 27 d. elektroniniu laišku buvo aptarti taip pat ir galimai nesąžiningi Ieškovo veiksmai Atsakovo atžvilgiu. Minėta informacija taip pat buvo patvirtinta ir rašytiniame Atsakovo 2017 m. gruodžio 22 d. rašte Nr. SD-27902 Ieškovui.

Atsakovas teigia, kad jis nesąžiningais Ieškovo veiksmais, o taip pat ir kooperavimosi pareigos nevykdymu, laiko toliau nurodytus Ieškovo veiksmus. Paslaugų pagal sutartį Nr. 2015/04/13 teikimui Atsakovas suteikė Ieškovui keletą skirtingų SMS srautų siuntimo prieigų/paskyrų („account“). Kiekviena iš paskyrų naudojama Ieškovo nuožiūra, aktualių paslaugų ir (ar) tiekėjų skirtingų srautų atskyrimui ar kitokioms reikmėms. Dėl Atsakovo sistemų techninės klaidos vienoje iš Ieškovui aktyvuotų paskyrų – skiriamasis sutartinis pavadinimas „TELCOCON2LT“ – iki 2018 m. lapkričio mėnesio nebuvo vykdomas išsiųstų SMS apmokestinimas. Atsakovas pateikė informaciją, kaip aptariamu laikotarpiu mažėjo per apmokestinamą paskyrą Ieškovo siunčiamų SMS kiekis ir tuo pačiu metu reikšmingai augo per neapmokestinamą paskyrą Ieškovo siunčiamų SMS kiekis.

Atsakovo vertinimu, Ieškovui neabejotinai yra (turėtų būti) žinomi jo išsiunčiamų SMS kiekiai, nes tokių duomenų pagrindu tikėtinai vykdomi atsiskaitymai su Ieškovo klientais – paslaugų gavėjais, tačiau Ieškovas, matydamas Atsakovo pagal sutartį Nr. 2015/04/13 jam pateikiamose sąskaitose mažesnius apskaitytus kiekius bei mažesnes mokėtinas sumas, apie tai Atsakovo neinformavo ir nuolat didino per neapmokestinamą paskyrą siunčiamų SMS kiekį. Esant tokiai aplinkybių visumai, Atsakovas pagrįstai vertina nurodytus Ieškovo veiksmus kaip

nesąžiningus ir sudarančius pagrįstą prielaidą sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimui dėl netinkamo jos vykdymo. Tad atsižvelgdamas į minėtą LAT išaiškinimą dėl vienašališko sutarties nutraukimo pagrindų, esant aptariamoms faktinėms ir teisinėms aplinkybėms, Atsakovas pagrįstai ir teisėtai pasinaudojo sutartyje Nr. 2015/04/13 numatyta sąlyga dėl teisės vienašališkai nutraukti sutartį, laikantis numatyto išankstinio įspėjimo termino.

Atsakovo manymu, sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygos nelaikytinos tiesiogiai reguliuojamomis ERĮ nuostatomis ar susijusiais poįstatyminiais aktais, todėl šalių komercinę veiklą apibrėžiančių sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygų aiškinimo ir (ar) jų taikymo teisėtumo vertinimo, ir (ar) įpareigojimo laikytis šalių tarpusavio komercinės sutarties sąlygų teisė priskirtina Lietuvos teismų kompetencijai ir todėl negalėtų būti laikoma Komisijos darbo objektu.

Atsakovas pažymi, kad Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) 2017 m. gruodžio 29 d. priimtu sprendimu Nr. (53.28) GPS-03 dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pagal Ieškovo Prašymą sutartis Nr. 2015/04/13 yra nenutraukta ir šiuo metu galiojanti. Atsakovas taip pat yra Ieškoviui pateikęs pranešimą dėl sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygų keitimo nuo 2018 m. vasario 1 d. Tuo atveju, jeigu sutartis Nr. 2015/04/13 būtų nutraukta, Atsakovas neatmeta galimybės derėtis dėl naujos sutarties naujomis sąlygomis su Ieškovu sudarymo dėl analogiškų paslaugų, kurios šiuo metu teikiamos pagal sutartį Nr. 2015/04/13, teikimo.

Atsakovas atkreipia dėmesį, jog sutartį Nr. 2015/04/13 sudarė du juridiniai asmenys, kuriems taikoma didesnio apdairumo, atidumo ir rūpestingumo pareiga. Atitinkamai, Ieškovas, pasirašydamas sutartį Nr. 2015/04/13 su abiem šalims suteikiama vienašališko sutarties nutraukimo teise, turėjo įsivertinti su tokia sąlyga susijusią ir ūkio subjekto įprastai veiklai būdingą verslo riziką. Ieškovas, žinodamas tokios sąlygos buvimą, taip pat turėjo galimybę atitinkamą teisę numatyti su kitais partneriais (paslaugų gavėjais) sudaromose sutartyse arba taikyti kitas galimas komercinės rizikos suvaldymo priemones. Atsakovas nurodo, kad apie sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimą Ieškovas buvo tinkamai informuotas prieš vieną mėnesį, tiksliai laikantis sutartyje Nr. 2015/04/13 numatytos sąlygos. Tokiomis aplinkybėmis Atsakovas negali būti laikomas atsakingas už Ieškovo sutartinių įsipareigojimų vykdymą Ieškovo partneriams (paslaugos gavėjams) ir todėl Ieškovo argumentai aptariamam klausimui yra teisiškai bei faktiškai nepagrįsti.

Atsakovas Papildomuose paaiškinimuose pateikė papildomus argumentus, kodėl, jo nuomone, SMS pristatymo galutiniams gavėjams Atsakovo judriojo ryšio tinkle rinka negalėtų būti laikoma monopoline didmeninių SMS paslaugų teikėjų atžvilgiu. Atsakovo nuomone, tokia paslauga gali būti prieinama ir teikiama per kitus ūkio subjektus, keliais alternatyviais technologiniais/teisiningais-sutartiniais būdais ir ją Lietuvoje teikia mažiausiai keletas teikėjų. Atsakovas taip pat patvirtina, kad šis ginčas yra kilęs tarp elektroninių ryšių paslaugas teikiančių ūkio subjektų. Atsakovas teigia, kad Ieškovas turi mažiausiai vieną alternatyvą šias paslaugas teikti per susijusius asmenis, nes yra įsigijęs ir valdo 100 proc. Mobi LT, UAB akcijų, o pats Ieškovas 100 proc. yra valdomas UAB „CSC Telecom“ įmonių grupės. Atsakovas laikosi nuomonės, kad nutraukus sutartį Nr. 2015/04/13, Ieškovas *de facto* nebus niekaip apribotas teikti sutartyje Nr. 2015/04/13 numatytas paslaugas ir toliau plėtoti savo verslą.

2018 m. kovo 27 d. įvyko žodinio ginčo nagrinėjimo posėdis (toliau – Posėdis), kuriame dalyvavo abiejų ginčo šalių atstovai, kurie iš esmės palaikė šalių procesiniuose dokumentuose išdėstytus argumentus. Posėdžio metu Ieškovo atstovai patvirtino, kad palaiko Ieškovo reikalavimus, išdėstytus Prašyme. Ieškovo atstovai pažymėjo, kad Ieškovas yra elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, kurio pagrindinė veikla yra mažmeninių SMS paslaugų verslo klientams teikimas. Šių paslaugų teikimui būtinos didmeninės paslaugos, t.y. SMS priėmimo arba užbaigimo paslaugos operatorių tinkluose, o ginčo atveju kalbama apie sutartį su Atsakovu prieigai prie Atsakovo judriojo ryšio tinklo. Ieškovo atstovai pažymėjo, kad nėra galimybės alternatyviai pasiekti Atsakovo abonentų, todėl sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimas reikštų Ieškovo klientų ryšio su Atsakovo abonentais praradimą, nes pagal sutartį Ieškovas inicijuoja SMS ir perduoda jas į Atsakovo tinklą, o Atsakovas atitinkamai priima SMS ir pristato savo abonentams. Ieškovo atstovai nurodė, kad jokio sutarties Nr. 2015/04/13 pažeidimo Ieškovas nepadarė, o sutarties Nr. 2015/04/13

nutraukimas iš esmės reiškia konkurento eliminavimą, nes Ieškovas nebegalėtų pasiekti Atsakovo abonentų ir teikti atitinkamų paslaugų. Per trečiuosius asmenis teoriškai gal ir galima būtų pasiekti Atsakovo abonentus, bet tik dalinai, nes sistemos suderintos taip, kad SMS turi būti siunčiamos ir gaunami atsakymai tiesiogiai, tai dalies SMS apskritai nebūtų galima siųsti per kitus operatorius, o kitos dalies, jei būtų galima ją siųsti, nukentėtų kokybiniai parametrai (nes atsirastų papildomos IT sistemos, papildomas kelias, o tai turėtų įtakos paslaugų kokybei, operatyvumui, kainai). Ieškovo atstovai nurodė, kad konfliktas su Atsakovu kilo dėl taip vadinamų „miegančių“ susijungimų, kurių praėjusių metų pradžioje Ieškovas prašė iš Atsakovo, ir kurie buvo reikalingi dėl planuojamos įdiegti naujos SMS platformos. Ieškovo atstovai teigia, kad Atsakovas apie tai žinojo, tačiau ilgai negalėjo technologiškai atidaryti šios prieigos, bet galiausiai tuos naujus susijungimus aktyvavo ir buvo pradėta klientų migracija. Nors kilo ginčų dėl atsiskaitymo, bet šiuo metu su Atsakovu yra atsiskaityta. Ieškovo atstovai nurodė, kad su Atsakovu turi ir kitą sutartį – sutartį dėl balso paslaugų, tai yra didmeninių tinklo sujungimo paslaugų sutartį, o SMS paslaugų teikimui yra atskira sutartis, būtent šio ginčo objektu esanti sutartis, kuri yra panašesnė į mažmeninės paslaugos sutartį. Ieškovo atstovai atkreipė Komisijos dėmesį, kad su Atsakovu sieja įprasti tinklų sujungimo santykiai, nes Ieškovo tinkle inicijuojamos SMS persiunčiamos į Atsakovo tinklą, o toliau Atsakovas pristato jas savo abonentams. Tai nėra SMS siuntimas iš kažkokios Atsakovo interneto svetainės, kaip teigia Atsakovas. Ieškovo atstovai paaiškino, kad istoriškai Atsakovas neturėjo sutarties tipinės formos didmeninėms SMS paslaugoms, todėl sutartis buvo sudaryta pagal mažmeninių SMS paslaugų sutartį, ko pasėkoje kai kurios sudarytos sutarties nuostatos pagal esmę artimesnės mažmeninėms SMS perdavimo paslaugoms, o technologiškai tai yra didmeninis, SMPP protokolu grįstas, susijungimas tarp operatorių, išskiriant prieigos kanalus, nustatant jų pralaidumus, t.y. Ieškovo serveriai sujungiami su Atsakovo serveriais. Ieškovo atstovai patvirtino, kad technologiškai paslaugos teikimas skiriasi nuo nurodyto sutartyje Nr. 2015/04/13. Ieškovo atstovai patikslino, kad tinklų sujungimu laikoma, kai Ieškovo kliento SMS pereina iš Ieškovo tinklo į Atsakovo tinklą, t.y. iš Ieškovo serverio į Atsakovo serverį, naudojant SMPP protokolą. Pasisakydami dėl abipusio SMS siuntimo, Ieškovo atstovai nurodė, kad išsiuntus kiekvieną SMS į Atsakovo tinklą, gaunama atsakymo SMS apie jos pristatymą, taip pat, dalies paslaugų atveju, gaunamos atgalinės SMS (iš Atsakovo abonentų Ieškovo klientams/sistemoms), pvz., patvirtinantys paslaugos užsakymą ar pan.

Atsakovo atstovai Posėdžio metu patvirtino, kad sutartį Nr. 2015/04/13 vykdo dėl Tarnybos pritaikytų laikinųjų apsaugos priemonių, todėl yra techninė galimybė siųsti SMS dideliu pramoniniu būdu per Ieškovo techninę įrangą į Atsakovo tinklą. Atsakovo atstovai paaiškino, kad konfliktas su Ieškovu įvyko, kai Ieškovas pradėjo naudoti Atsakovo neapskaitomus atidarytus, bet nenaudojamus techninius kanalus, siųsdamas jais SMS iki susidarė 200 tūkst. Eur skola. Atsakovo atstovai sutinka, kad Atsakovas laiku nepastebėjo šių SMS srautų. Atsakovo atstovai remiasi tuo, kad pagal CK nėra ribojama teisė nutraukti sutartį, o pagal sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygas Atsakovas gali ją nutraukti informavęs Ieškovą prieš mėnesį ir nebendradarbiauti su, jo nuomone, nesąžiningais subjektais. Atsakovo atstovai teigia, kad Ieškovas turi galimybių siųsti SMS į Atsakovo tinklą, nes Ieškovui priklauso kita įmonė MediafonMobi¹, kuri turi tuos pačius sujungimus, o Atsakovas pats šioje rinkoje nekonkuruoja. Atsakovo atstovai patvirtino, kad MediafonMobi turi tokias pačias technines priemones siųsti didmenines SMS, o su Ieškovu sudaryta sutartis dėl didmeninių SMS siuntimo į Atsakovo tinklą, bet ne tinklų sujungimo sutartis. Atsakovo atstovai laikosi nuomonės, kad sutartis Nr. 2015/04/13 nėra nei tinklų sujungimo, nei prieigos sutartis, o Ieškovo vykdomas SMS siuntimas yra vienpusis. Atsakovo atstovai patvirtino, kad su Ieškovu neturi tinklų sujungimo sutarties, taip pat kad Atsakovas neskirsto sutarčių dėl SMS siuntimo į tinklų sujungimo ir kitas sutartis, tiesiog tenkina SMS siuntimo poreikį pagal sutartines sąlygas, įkainius.

Ieškovo atstovai prašė tenkinti Prašyme išdėstytus reikalavimus. Atsakovo atstovai prašė Ieškovo reikalavimus atmesti.

¹ Atsakovo paaiškinimuose nurodyta Mobi LT, UAB.

Komisija **k o n s t a t u o j a**:

Ginčo nagrinėjimo metu surinkti įrodymai nagrinėtini tik konkrečių Ieškovo reikalavimų ribose.

Komisija nagrinėja šiuos Ieškovo reikalavimus:

- 1) pripažinti sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimą Atsakovo pranešime nurodytu pagrindu neteisėtu;
- 2) įpareigoti Atsakovą nenutraukti sutarties Nr. 2015/04/13 vykdymo ir joje numatytų paslaugų teikimo Ieškovo naudai Atsakovo pranešime nurodytu pagrindu;
- 3) įpareigoti Atsakovą atlyginti Ieškovo sumokėtą užmokestį už ginčo nagrinėjimą, kitas išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu.

Dėl Komisijos kompetencijos nagrinėti ginčą

ERĮ 1 straipsnio 1 dalis nustato, kad šis įstatymas reglamentuoja visuomeninius santykius, susijusius su elektroninių ryšių paslaugomis, tinklais ir su jais susijusiomis priemonėmis bei paslaugomis, elektroninių ryšių išteklių naudojimu, taip pat visuomeninius santykius, susijusius su radijo įrenginiais, galiniais įrenginiais ir elektromagnetiniu suderinamumu.

ERĮ 28 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Tarnyba privaloma išankstine ne teismo tvarka sprendžia ginčus tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, dėl šio įstatymo reglamentuotų visuomeninių santykių. Tarp šalių nėra ginčo, kad tiek Ieškovas, tiek Atsakovas yra tinkami subjektai kreiptis į Tarnybą dėl ginčo nagrinėjimo. Šalys nesutaria, ar tarp šalių kilęs ginčas yra dėl ERĮ reglamentuotų visuomeninių santykių. Ieškovas teigia, kad iš Atsakovo pagal sutartį Nr. 2015/04/13 perka prieigos (tinklų sujungimo) ir su ja susijusias paslaugas, tuo tarpu Atsakovas teigia, kad su Ieškovu sudarė ne prieigos prie Atsakovo tinklo, ir ne tinklų sujungimo sutartį, o komercinėmis bei kitomis abipusiai suderintomis teisėtomis sąlygomis pagrįstą susitarimą dėl komercinės paslaugos teikimo (didmeninių SMS siuntimo/pristatymo). Atsakovo manymu, sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygos nelaikytinos tiesiogiai reguliuojamomis ERĮ nuostatomis ar susijusiais poįstatyminiais teisės aktais, todėl šalių komercinę veiklą apibrėžiančių sutarties Nr. 2015/04/13 sąlygų aiškinimo ir (ar) jų taikymo teisėtumo vertinimo, ir (ar) įpareigojimo laikytis šalių tarpusavio komercinės sutarties sąlygų teisė priskirtina Lietuvos teismų kompetencijai ir todėl negalėtų būti laikoma Komisijos darbo objektu.

CK 6.156 straipsnyje įtvirtintas sutarties laisvės principas suteikia asmenims galimybę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises ir pareigas, susitarti dėl sutarties sąlygų, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas nustato imperatyviosios teisės normos. Vykdam sutartį gali paaiškėti, kad šalys skirtingai suvokia ir aiškina sudarytos sutarties sąlygas, kartu ir iš sutarties kiekvienai jų kylančias teises bei pareigas. Tokiu atveju šalims (vienai jų) kreipusis į teismą (ne teismo tvarka ginčą nagrinėjančią instituciją) ir ginčijant sutarties turinį, teismui (ne teismo tvarka ginčą nagrinėjančiai institucijai) kyla pareiga nustatyti, dėl kokių sutarties sąlygų kilo ginčas ir, jeigu jos neaiškios, jas išaiškinti, vadovaujantis sutarčių aiškinimo taisyklėmis. Sutartinių santykių teisinio kvalifikavimo ir sutarčių aiškinimo taisyklės reglamentuotos CK 6.193–6.195 straipsniuose bei suformuluotos LAT praktikoje. LAT yra konstatavęs, kad „*taikant įstatyme išdėstytus ir teismų praktikoje pripažintus sutarčių aiškinimo būdus, turi būti kiek įmanoma tiksliau išaiškinta išreikšta šalių valia joms sudarant sutartis ir prisiimant iš tokių sutarčių kylančius įsipareigojimus. Esminiai sutarčių aiškinimo principai, t. y. nagrinėti tikruosius sutarties šalių ketinimus ir aiškinti sutartį sąžiningai, lemia būtinybę aiškinant sutarties sąlygas atsizvelgti ne tik į jų lingvistinę reikšmę, bet ir įvertinti sutarties šalių elgesį, jų subjektyvią nuomonę dėl sutarties sąlygų turinio bei sutarties sudarymo metu buvusį sąlygų suvokimą. Dėl to reikšminga CK 6.193 straipsnio 5 dalyje nustatyta bendroji taisyklė, kad sutarties aiškinimui svarbu ir faktinės aplinkybės, susijusios su sutarties sudarymu, vykdymu, kitokiais šalių veiksmais, nes faktiniai šalių veiksmai reikšmingi siekiant nustatyti tikruosius šalių ketinimus (Lietuvos*

Aukščiausiojo Teismo 2010 m. birželio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-288/2010; 2010 m. lapkričio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-409/2010). <...> Teisinė ginčo šalių santykių kvalifikacija, teisės normų aiškinimas ir taikymas šiems santykiams yra bylą nagrinėjančio teismo prerogatyva. Nepaisant to, ar besikreipiančio teisminės gynybos asmens procesiniame dokumente nurodytas ginčo teisinis kvalifikavimas ir ar jis nurodytas teisingai, tik bylą nagrinėjantis teismas sprendžia, koks įstatymas turi būti taikomas. Taigi byloje taikytinų teisės normų nustatymas, jų turinio išaiškinimas ir šalių sutartinių santykių kvalifikavimas priklauso teismo kompetencijai; šalių pateiktas teisės aiškinimas bylą nagrinėjančio teismo nesaisto (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. rugsėjo 14 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-475-684/2015 ir joje nurodytą praktiką).²

Sutarties Nr. 2015/04/13 1.1 papunktyje nurodyta, kad „Šia sutartimi Paslaugų teikėjui naudojant Tele2 Trumpųjų pranešimų paslaugų centru (toliau tekste vadinamą SMS-C) suteikiama galimybė siųsti tekstinių ar dvinarių duomenų trumpuosius pranešimus (toliau Pranešimai) Tele2 tinklu besinaudojantiems mobiliojo ryšio vartotojams (toliau Klientai), o Tele2 įsipareigoja tam tikslui suteikti prieigą prie internetinės platformos Pranešimų siuntimui.“³

Sutarties Nr. 2015/04/13 2 punkte pateikiamas šia sutartimi sulgytų paslaugų aprašymas:

„2. Paslaugos aprašymas

2.1. Paslaugų teikėjui suteikiama teisė prisijungti prie Tele2 internetinės platformos Pranešimų siuntimui šioje sutartyje numatytomis sąlygomis.

2.2. Pranešimų siuntimui naudojamas SMPP protokolas.

2.3. Pranešimai per SMS-C gali būti siunčiami tik į Tele2 abonentų numerius per Tele2 SMS-C.

2.4. Tele2 suteikia 50 SMS per sekundę pralaidumą. Tele2 pasilieka teisę laikinai (iki 48 val.) apriboti pralaidumą didelio mobilaus tinklo apkrovimo sąlygomis.“

Sutarties Nr. 2015/04/13 4 punkto, apibrėžiančio Atsakovo teises ir pareigas, 4.1–4.2 papunkčiuose nurodytos šios Atsakovo teisės ir pareigos:

„4.1. Tele2 įsipareigoja užtikrinti Paslaugų teikėjui galimybę naudotis Tele2 mobiliojo ryšio ir Tele2 trumpųjų žinučių perdavimo sistemos tekstų ir dvinarių duomenų perdavimo galimybėmis atsižvelgiant į Tele2 technines galimybes.

4.2. Tele2 užtikrina Paslaugų teikėjui prieigą SMPP protokolu prie Tele2 SMS-C Pranešimų gavimui ir atsako už Tele2 tinklo veikimą.“

Komisija, įvertinusi aukščiau nurodytas sutarties Nr. 2015/04/13 nuostatas, konstatuoja, kad, remiantis lingvistiniu sutarties aiškinimo metodu, negalima daryti išvados, kad šalys susitarė dėl prieigos (tinklų sujungimo) paslaugų teikimo. Tačiau Komisija pažymi, kad šio ginčo atveju neužtenka atsižvelgti vien į lingvistinę sutarties reikšmę. Esant tarp šalių nesutarimui dėl šios sutarties objekto, būtina įvertinti šios sutarties sudarymo ir vykdymo aplinkybes.

Ieškovas Posėdžio metu nurodė, o Atsakovas neprieštaravo, kad paslaugų teikimas Ieškoviui nėra vykdomas taip, kaip jis aprašytas sutartyje Nr. 2015/04/13, t.y. Ieškovo tinkle inicijuojamos SMS persiunčiamos į Atsakovo tinklą, o toliau Atsakovas pristato jas savo abonentams; tai nėra SMS siuntimas iš Atsakovo interneto svetainės, technologiškai tai yra didmeninis SMPP susijungimas tarp operatorių, išskiriant prieigos kanalą, nustatant jų pralaidumus, t.y. Ieškovo serveriai sujungiami su Atsakovo serveriais.

ERĮ 3 straipsnio 66 dalyje, kuria yra perkeltos Prieigos direktyvos⁴ 2 straipsnio b punkto nuostatos, yra įtvirtinta, kad tinklų sujungimas yra speciali prieigos rūšis, o pats tinklų sujungimas apibrėžiamas kaip „fizinis ar loginis viešųjų ryšių tinklų, naudojamų to paties ar kito ūkio subjekto,

² LAT 2018 m. kovo 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-130-695/2018.

³ Paslaugų teikėju šios sutarties atžvilgiu laikomas Ieškovas, kuris sutarties Nr. 2015/04/13 faktinį vykdymą perėmė iš UAB „TELCO CONSULTING GROUP“.

⁴ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37).

sujungimas, kad vieno ūkio subjekto elektroninių ryšių paslaugų gavėjai galėtų naudotis tarpusavio ryšiu ir (arba) ryšiu su kito ūkio subjekto paslaugų gavėjais arba ūkio subjekto, tarp jų visų prieigą prie atitinkamų tinklų turinčių ūkio subjektų, teikiamomis paslaugomis.“ Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad pagal Prieigos direktyvą sujungimo abipusiškumas suponuoja, kad abi šalys turi būti viešųjų tinklų operatorės⁵.

Elektroninių ryšių teisės teorijoje teigiama, kad „vienas iš skiriamųjų tinklų sujungimo ypatumų yra tas, kad tinklų sujungimo atveju vieno tinklo paslaugų gavėjas naudojasi kitu tinklu teikiamomis paslaugomis. Tinklų sujungimas dar vadinamas dvipuse prieiga (angl. two-way access), nes tam, kad kiekvienas iš jų galėtų terminuoti skambučius kito operatoriaus tinkle, abu tinklus sujungiantys operatoriai (t.y. kiekvienas iš jų turi savo infrastruktūrą) yra suinteresuoti gauti prieigą prie kito tinklo. Tuo tarpu prieigos siaurąja prasme, neįskaitant tinklų sujungimo (vadinamoji vienpusė prieiga (angl. one-way access), atveju prieiga yra suinteresuotas tik tas ūkio subjektas, kuris nori gauti prieigą prie kito ūkio subjekto kontroliuojamos priemonės“.⁶ Taigi siekiant nustatyti, ar ginčo šalis sieja santykiai dėl tinklų sujungimo, pirmiausia reikia nustatyti, ar Ieškovas valdo viešąjį judriojo ryšio tinklą.

Komisija nustatė, kad Ieškovas yra pranešęs Tarnybai apie viešojo judriojo ryšio tinklo, naudojamo viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti, ir (arba) viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikimą⁷.

Viešasis judriojo ryšio tinklas yra suprantamas kaip viešasis ryšių tinklas, kurio galiniai taškai nėra fiksuoti (ERĮ 3 straipsnio 73 dalis). Viešasis ryšių tinklas ERĮ 3 straipsnio 74 dalyje yra apibrėžtas kaip elektroninių ryšių tinklas, kuris visiškai ar daugiausia naudojamas viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti, įskaitant elektroninių ryšių tinklą, kuriuo galima perduoti informaciją iš vieno tinklo galinio taško į kitą. Elektroninių ryšių tinklas – perdavimo sistemos ir (arba) komutavimo bei maršruto parinkimo įranga, kitos priemonės, įskaitant pasyviuosius tinklo elementus, leidžiančius perduoti signalus laidinėmis, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, įskaitant palydovinius tinklus, fiksuotuosius (kanalų ir paketų komutavimo, įskaitant internetą) ir judriuosius antžeminius tinklus, elektros perdavimo kabelines sistemas (kiek jos naudojamos signalams perduoti), tinklus, naudojamus radijo ir (arba) televizijos programoms transliuoti (retransliuoti), ir kabelinės televizijos bei mikrobangų daugiakanalės televizijos tinklus neatsižvelgiant į perduodamos informacijos pobūdį (ERĮ 3 straipsnio 16 dalis). Elektroninių ryšių tinklo samprata sujungia dvi elektroninių ryšių tinklo prasmes – loginę ir fizinę. Pirmiausia elektroninių ryšių tinklas suprantamas kaip signalų perdavimo sistema, nepriklausanti nuo naudojamų galinių įrenginių, aparatūros, statinių, reikalingų atitinkamiems įrenginiams bei aparatūrai, įskaitant kabelius, antenas, komutacines stotis ir pan., įrengti, t.y. pasyvioji ir aktyvioji infrastruktūra (elektroninių ryšių infrastruktūra). Pagrindinė elektroninių ryšių tinklo funkcija – perduoti informaciją, sukurti kelius per elektroninių ryšių tinklą informacijai perduoti ir teikti paslaugas. Šiai funkcijai palaikyti elektroninių ryšių tinklų įranga turi vykdyti daug specifinių funkcijų, pvz., komutuoti, sudaryti maršrutus ir sujungimus, kontroliuoti duomenų srautus, valdyti apkrovą. Elektroninių ryšių tinklu teikiamos balso ir įvairios duomenų perdavimo paslaugos. Be tiesioginio paslaugų teikimo, elektroninių ryšių tinklai vykdo ir su technologiniu tinklo funkcionalumu sietinas tinklo kontrolės ir valdymo bei administravimo funkcijas. Todėl kartu su išorinių naudotojų informacija tinklu perduodama ir įvairi technologinė – valdymo informacija.

Tinklo elementus turi sudaryti: duomenų arba pranešimų perdavimo sistema; informacijos mainų sistema; mazgų ir juos jungiančių linijų sistema; tarpusavyje sujungtų elektroninių komponentų sistema, kuria perduodami balso, vaizdo ir duomenų srautai; techninės elektroninio komunikavimo priemonės.

Tinklo komponentai yra realūs techniniai įrenginiai: komutatoriai (angl. *Switch*) ir komutacinės sistemos (angl. *Exchange*); maršruto parinktuvai (angl. *Router*); multiplekseriai ir

⁵ Byla C-192/08, TeliaSonera Finland Oyj.

⁶ Elektroninių ryšių teisė. Jarukaitis I., Lamanaukas T., Civilka M., Makuškaitė A. – Vilnius, 2005, p.179-180.

⁷ <https://numeracija.rtt.lt/savitarna/user/#/communicationActivities>

koncentratoriai; signalų bei duomenų perdavimo linijos ir sistemos; valdymo įranga ir specializuoti serveriai; galiniai vartotojų įrenginiai (angl. *Customer Premise Equipment CPE*) – darbo stotys, telefonai ir kiti.

Komisija nustatė, kad Ieškovas, teikdamas SMS siuntimo paslaugas, naudoja tokius tinklo elementus kaip duomenų ir pranešimų perdavimo sistema, tarpusavyje sujungtų elektroninių komponentų sistema, kuria perduodamos SMS, technines elektroninio komunikavimo priemones. Ieškovas taip pat naudoja tokius techninius komponentus kaip duomenų perdavimo linija TCP/IP, valdymo įranga ir specializuoti serveriai SMPP (angl. *Short Message Peer To Peer*) protokolo palaikymui, tuo pačiu vykdo tinklo kontrolės, valdymo bei administravimo funkcijas.

Elektroninių ryšių veiklos reguliavimas, be kita ko, yra grindžiamas technologinio neutralumo principu, kuris reiškia, kad teisės normos turi būti taikomos atsižvelgiant į tikslus, kurių siekiama atitinkamomis teisės normomis, ir stengiantis, kad, kiek tai pagrįsta, vien tik dėl jų taikymo nebūtų skatinamas arba diskriminuojamas konkrečių technologijų naudojimas, taip pat kad teisės normos būtų taikomos kiek įmanoma neatsižvelgiant į technologijas, kurios naudojamos su konkrečiu teisiniu santykiu susijusiems elektroninių ryšių tinklams ar elektroninių ryšių paslaugoms teikti (ERĮ 2 straipsnio 2 dalis). Nei ERĮ, nei jo įgyvendinamieji teisės aktai nenustato privalomų reikalavimų viešiesiems ryšio tinklams, jų steigimo būdai, t.y. steigiant tiek viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą, tiek viešąjį judriojo ryšio tinklą gali būti naudojamos bet kokios technologijos, bet kokie tinklo steigimo būdai.

Komisija konstatuoja, kad atsižvelgiant į technologinio neutralumo principą, ginčo nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės patvirtina, kad Ieškovas valdo elektroninių ryšių tinklą.

Iš ERĮ 3 straipsnio 66 dalyje įtvirtintos tinklų sujungimo sąvokos seka, kad operatorių tinklai turi būti sujungiami siekiant užtikrinti vieno ūkio subjekto elektroninių ryšių paslaugų gavėjams galimybę naudotis tarpusavio ryšiu ir (arba) ryšiu su kito ūkio subjekto paslaugų gavėjais arba ūkio subjekto, tarp jų visų prieigą prie atitinkamų tinklų turinčių ūkio subjektų, teikiamomis paslaugomis. Ieškovas nurodė, kad tinklų sujungimas su Atsakovo tinklu reikalingas tam, kad būtų galima Ieškovo klientų inicijuotas SMS perduoti Atsakovo galutiniams paslaugų gavėjams, taip pat užtikrinti, kad Ieškovo klientai gautų Atsakovo galutinių paslaugų gavėjų siunčiamas SMS. Tai patvirtina ir Ieškovo pateiktos, jo sudarytos sutartys su paslaugų gavėjais dėl SMS gavimo ir siuntimo paslaugų. Komisija atkreipia dėmesį, kad SMS gali būti siunčiamos pačiais įvairiausiai tikslais ir naudojant įvairias technologijas, o viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų (įskaitant ir SMS siuntimą, priėmimą) teikimą, esant techninėms galimybėms ir atsižvelgiant į technologinio neutralumo principą, operatoriai turi užtikrinti nepriklausomai nuo tokių paslaugų siuntimui ir gavimui naudojamos įrangos ar technologijos.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad Ieškovas valdo viešąjį judriojo ryšio tinklą, kuriomis teikia viešąsias elektroninių ryšių paslaugas (SMS siuntimo paslaugas), todėl su Atsakovu ji sieja santykiai dėl tinklų sujungimo. Tinklų sujungimas yra reguliuojamas ERĮ ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis, todėl šalis pagal ERĮ 28 straipsnio 1 dalį, prieš kreipdamosi į teismą, privalo kreiptis į Tarnybą, kad ši išnagrinėtų kilusį ginčą išankstine ne teismo tvarka.

Dėl Ieškovo pirmojo ir antrojo reikalavimų

Ginčas tarp Ieškovo ir Atsakovo kilo dėl sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimo remiantis CK 6.217 straipsnio 5 dalimi ir sutarties Nr. 2015/04/13 7.1 papunkčiu. Atsakovas, argumentuodamas savo teisę vienašališkai nutraukti šią sutartį, remiasi ir sutarties Nr. 2015/04/13 7.1 papunkčiu, numatančiu, kad „Ši sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo datos ir galioja neterminuotai. Kiekviena šalis turi teisę nutraukti šią sutartį raštu išpėjusi kitą šalį ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį.“

Ieškovas prieštarauja ir teigia, kad Atsakovas neturi teisės nutraukti sutarties Nr. 2015/04/13 vienašališkai, nes ji yra atlygintinių paslaugų teikimo sutartis, o vadovaujantis CK 6.721 straipsnio 2

dalimi, paslaugų teikėjas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį tik dėl svarbių priežasčių, o tokių priežasčių, Ieškovo nuomone, nėra.

Komisija pažymi, kad, konstatavus, kad ginčo šalis sieja santykius dėl tinklų sujungimo, sprendžiant šalių ginčą, taikytinos ERĮ nuostatos.

Atkreiptinas dėmesys, kad Tarnyba skatina ir, kai to reikia, ERĮ nustatyta tvarka užtikrina tinkamos prieigos suteikimą ir paslaugų suderinamumą, skatindama efektyvumą, ilgalaike konkurenciją, efektyvias investicijas ir naujovių diegimą ir didžiausią įmanomą naudą galutiniams paslaugų gavėjams (ERĮ 22 straipsnio 2 dalies 1 sakiny).

ERĮ 22 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „*vadovaudamasi šio Įstatymo principais ir kai tai pateisinama šio Įstatymo tikslais, Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę savo iniciatyva ar šio Įstatymo 28 straipsnio nustatyta tvarka, sprendžiant ūkio subjektų ginčą, priimti ūkio subjektams privalomą sprendimą dėl prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo, įskaitant ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytų įpareigojimų dėl konkrečios prieigos nustatymą.*“

Prieigos direktyvos 8 konstatuojamojoje dalyje pažymėta, kad „*Tinklo operatoriai, kurie kontroliuoja prieigą prie savo pačių klientų, tai daro remdamiesi unikaliais numeriais ar adresais iš paskelbto numeracijos ar adresų intervalo. Kiti tinklo operatoriai turi galėti tiems vartotojams perduoti srautą, todėl jie privalo galėti tarpusavyje tiesiogiai ar netiesiogiai susijungti. Todėl esamos teisės ir pareigos derėtis dėl sujungimo turėtų išlikti.*“

Komisija pažymi, kad SMS siuntimo ir priėmimo paslauga yra reikšminga didelei visuomenės daliai, o esant galimybei vienašališkai vienam iš operatorių nutraukti šių paslaugų teikimą kitam operatoriui, gali kilti grėsmė kitų visuomenei reikalingų paslaugų teikimui, sutrikti jų funkcionavimas (tarp jų ir Ieškovo nurodomos valstybinio parko lankytojo bilietai įsigijimo paslauga, mokesčių mokėtojų trumpųjų žinučių pranešimų automatinio gavimo ir siuntimo paslauga). Visuomenėje esant nusistovėjusiems santykiams dėl įvairias paslaugas teikiančių subjektų (tiek viešojo, tiek privataus sektoriaus) vykdomo komunikavimo būdo, kuomet įmonės, įstaigos savo klientams siunčia SMS, tokiu būdu teikdamos atitinkamą informaciją apie prekes ar paslaugas, akivaizdu, jog bet koks netikėtas nusistovėjusių santykių SMS užbaigimo paslaugų teikimo srityje nutraukimas tiesiogiai sukelia ar gali sukelti neigiamas pasekmes ne tik šio ginčo šalims, bet ir tretiesiems asmenims – tiek Ieškovo, tiek Atsakovo klientams. Tokiu būdu pažeidžiami galutinių paslaugų gavėjų, įskaitant vartotojus, užsisakiusių tam tikras paslaugas iš trečiųjų asmenų, teisėti lūkesčiai gauti atitinkamas paslaugas ar informaciją apie jas, o tokias paslaugas teikiantiems subjektams kyla sunkumų užtikrinti savalaikį savo įsipareigojimų teikti paslaugas ir (ar) informaciją vykdymą. Komisija taip pat konstatuoja, kad Atsakovo argumentas, jog Ieškovo tinkle inicijuotos SMS Atsakovo galutinius paslaugų gavėjus gali pasiekti per trečiuosius asmenis, kurie turi sutartis su Atsakovu, niekaip nepagrindžia jo teisės vienašališkai nutraukti sutartį, nes pagal ERĮ 22 straipsnio 1 dalį Atsakovas privalo derėtis su Ieškovu dėl tinklų sujungimo, kad būtų užtikrintas paslaugų teikimas ir tarpusavio sąveika, t.y. nepaisant to, kad būtų galimybė pasiekti vienas kito galutinius paslaugų gavėjus per trečiuosius asmenis, operatorius privalo užtikrinti ir tiesioginį tinklų sujungimą.

Ūkio subjektas gali prieigą⁸ nutraukti tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinklo vientisumą (ERĮ 22 straipsnio 4 dalis). Atsakovas ginčo nagrinėjimo metu neįrodė, kad egzistuoja objektyvūs kriterijai sutarties Nr. 2015/04/13 nutraukimui arba sutartis Nr. 2015/04/13 nutraukiama dėl būtinybės užtikrinti tinklo vientisumą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad Atsakovas neturėjo teisės nutraukti sutarties Nr. 2015/04/13 Atsakovo pranešime nurodytu pagrindu, todėl Atsakovas įpareigotinas nenutraukti sutarties Nr. 2015/04/13 vykdymo ir joje numatytų paslaugų teikimo Ieškovo naudai pranešime nurodytu pagrindu, t.y. Prašyme nurodyti Ieškovo pirmasis ir antrasis reikalavimai tenkintini.

⁸ Tinklų sujungimas yra speciali prieigos rūšis (ERĮ 3 straipsnio 66 dalis).

Dėl Prašyme nurodyto Ieškovo trečiojo reikalavimo

Ieškovas prašo įpareigoti Atsakovą atlyginti Ieškovo sumokėtą užmokestį už ginčo nagrinėjimą, kitas išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu. Šis Ieškovo reikalavimas įpareigoti Atsakovą atlyginti Ieškovo bylinėjimosi išlaidas tenkintinas iš dalies.

Vadovaujantis Ginčų sprendimo taisyklių 114 ir 118 punktais, Komisijai patenkinus ieškovo prašymą visiškai ar iš dalies, ieškovo prašymu sprendimu, kuriuo tenkinamas prašymas, atsakovas atitinkamai proporcingai patenkintų reikalavimų dydžiui gali būti įpareigojamas atlyginti ieškovui jo sumokėtą užmokestį už ginčo nagrinėjimą bei ieškovo išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu. Komisija nustatė, kad iki nagrinėjimo iš esmės pabaigos Ieškovas pateikė įrodymus, jog Tarnybai sumokėjo 274,27 Eur dydžio ginčo nagrinėjimo užmokestį, tačiau nepateikė įrodymų, patvirtinančių kitas išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu. Atsižvelgdama į pateiktus įrodymus, ir į tai, kad Ieškovo reikalavimai tenkinami, Komisija konstatuoja, kad Ieškovui iš Atsakovo priteistinas Ieškovo sumokėtas 274,27 Eur užmokestis už ginčo nagrinėjimą, o reikalavimas atlyginti kitas išlaidas, susijusias su ginčo nagrinėjimu, netenkintinas.

n u s p r e n d ž i a:

teikti Tarnybos direktoriui priimti sprendimą tenkinti UAB „TCG TELECOM“ 2017 m. gruodžio 27 d. prašymą dėl ginčo, kilusio tarp UAB „TELE2“ ir UAB „TCG TELECOM“, išsprendimo.

Ginčo šalys per 14 dienų nuo šio Komisijos sprendimo priėmimo turi teisę kreiptis tiesiogiai į Vilniaus apygardos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės.

Komisijos pirmininko pavaduotoja

Gintarė Lapkauskienė

Komisijos nariai

Ieva Žilionienė

Virgilijus Stundžia

Viktoras Syrusas